

BEREGI

14. Élet 1965 aug. 1.

Beregi Oszkár levele — Vasvári Istvánhoz

Vasvári Istvánnak nemrég jelent meg új verses kötet, amelyet a költő, akit régi barátság fűz Beregi Oszkár-hoz, a Hollywoodban élő 90 esztendőes művészhez, elküldött tisztelete jeléül a magyar versek hivatott interpretátorának. A művész a költőhöz az alábbi levelet intézte, amelynek minden sora nemcsak Vasvári Istvánt, de a magyar olvasóközönséget is érdekli.

Hollywood, 1965. június 14.

Kedves Vasvári István,

Fiamnak szólítalak, és ez nem különös megkülönböztetés, mert nekem nemcsak a kiválasztott költők, de minden vértanúhalált szenvedett és vértanúhalálból megmenekült is a rokonom és mert én mindenkinél vénebb vagyok, nekem mindenki vagy öcsém, vagy fiam. Neked kétszeres jógod van e névre: vértanúhalálból menekültél és kiválasztott költő is vagy.

Te kedves fiam beteljesítetted, amit én a te tehetségedben, munkatírásodban, munkaakarásodban bíztakodva, a magyarul beszélőknek megígértem.

Az embernek nem ambíciója a mártírság. A legvilköltak bajtársaink voltak, mi — ha nem is ép bőrrel — de megmenekültünk, nekik — hatmilliószor kár — nem sikerült.

Vörösmarty kisebb gonoszág idején mondotta, hogy „az emberfaj sárkányfog-velemény”, mit gondolsz a nagynagy magyar költő talált volna szavakat a napjainkban elkövetett „hőstettekre”? Azt hiszed van otthonod, hazád, aztán jön idő „s rádőtör, mint

szörnyű döbbenet, hogy hazátlan vagy s nincs helyed sehol”. De az anyanyelv a hied, az anyanyelv a hazád, bármerre jársz, viszed magaddal, az egyesítjeidben a verseitjeidben van, vele élsz, vele álmodol, amit dalolt, neked anyád, amit belek zengettek ti áldott lelkű magyar költők, nektek még az is megadatott, hogy írni is tudtok magyarul, én se panaszkodom, mert nekem is megadatott, hogy olvasni tudok, hogy írásaitokat mondhatom, ti szép magyar költők a nekem legszebb gyönyörű magyar nyelven. Nem vagyok szegény, van nekem hazám, mert nekem nem a föld a hazám, enyémim maradnak a magyar városok, mert én mindenütt mondtam a ti verseiteket és mindenütt megértették szavaimat az áldott béke és az átkozott háborúság napjaiban.

Ne féljünk, ha a legfiatalabbak tanítanaj akarnak, tanítsanak, ha van mit. Az ő ifjúságuk idején sétált először húsz percig a súlytalanságban az asztronauta, mi láttuk a faggyúgyertyát és a reflektort, az ökrösszekeket és a Cél — mi? A cél, megszűnt a csatának. „Az élet küzdelem, s az ember célja a küzdelem maga.”

„A tücskök zengő konok ciripelése” volt az életműködése, de szép volt és muzsikás!

Jó munkát! Szabó Ervin neve kötelez. Csak egyszer voltam vele együtt. Voinovich Géza és Battyányi Ervin társaságában, de a hatása, amit rám gyakorolt, felejthetetlen.

A verseidet nemcsak egyszer, nagyon sokszor olvasom — nagy gyönyörűséggel. Köszönöm őket.

Szeretettel
Beregi Oszkár